

**ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

В.о. декана факультету економіки та підприємництва

Брояка А.А.

«25» серпня 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИНКОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ

РОЗГЛЯНУТО
на засіданні Ради Студентського
Самоврядування

факультету економіки
та підприємництва

Протокол № 1 від
«25» серпня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО
на засіданні
Вченої Ради факультету

економіки та
підприємства

Протокол № 1 від
«25» серпня 2020 р.

Вінниця 2020 р.

Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Заболотний Григорій Михайлович, кандидат сільськогосподарських наук, професор кафедри адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії, електронна адреса: zgm.vn02@gmail.com

Колесник Тетяна Василівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії, електронна адреса: kolesnik.vnau@gmail.com

Опис навчальної дисципліни

ВЗП 8 Ринкова трансформація економіки регіону

кількість кредитів ЄКТС – 4;

кількість годин – 120 годин, у тому числі 30 аудиторних годин, 90 години самостійна робота;

1. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання – один семестр, I семестр.

2. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

- Ринкова трансформація економіки регіону належить до вибіркової навчальної дисципліни, освітній компонент циклу професійної та практичної підготовки;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Історія економічних вчень», «Основи економічної теорії», «Менеджмент», «Статистика», «Регіональна економіка».

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Інвентивний менеджмент», «Управління проектами в туризмі», «Менеджмент сервісних організацій», «Управління бізнес-процесами», «Ціннісно орієнтоване управління».

3. Характеристика навчальної дисципліни

3.1. Призначення навчальної дисципліни

Ринкова трансформація економіки регіону – характеризується процесами глобалізації та регіоналізації, що супроводжується зміною економічних перетворень, формуванням пріоритетних напрямків господарювання, в тому числі сфери туризму, зосереджених на продуктивному використанні природного, виробничого та людського потенціалу шляхом проведення ефективної економічної політики.

3.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Ринкова трансформація економіки регіону» є сприяння здобуттю студентами глибоких знань з питань трансформації регіонів в умовах ринкової економіки.

3.3. Задачі вивчення дисципліни

Задачами навчальної дисципліни «Ринкова трансформація економіки регіону» є розвиток знань щодо: теоретичних основи ринкової трансформації економіки регіону; способів та шляхів формування ринків капіталу та їх регулювання; методів проектування регіональних трансформаційних економічних структур за способом індустріального кластера; практики стратегічної реструктуризації підприємств; обґрунтування напрямів реструктуризації підприємств; методики проведення фінансового аналізу

розвитку ринків капіталу, розвитку фондового ринку, стану фінансово-кредитних відносин в умовах економічних перетворень, використання інвестиційного менеджменту, розробки проектів оцінювання ефективності капітальних інвестицій на рівні корпоративних структур та фінансування індустріального кластера; визначення напрямів трансформаційних змін економіки на регіональному рівні.

3.4. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Ринкова трансформація економіки регіону» належить до вибіркової дисципліни. Предметні компетентності: вміння визначати стратегічні цілі організації, на основі яких здійснювати стратегічне управління; здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси. здатність до організації розміщення і територіальної організації продуктивних сил, аналізу їх сучасного стану і визначення головних напрямків розвитку в умовах становлення ринкової економіки.

Результати навчання: знати принципи інноваційних процесів в туризмі, моделі інноваційного підприємства, методи оцінки економічної ефективності впровадження інновацій, інформаційні системи менеджменту туризму й соціально-культурного сервісу, формування проектів турів, їхнє ведення й аналіз, методи управління вибором напрямів і варіантів розвитку туристичних підприємств у нестабільному ринковому середовищі; вміти формувати організаційну культуру корпоративного типу, застосовувати інструменти економічного та організаційного механізмів управління корпораціями в туристичній індустрії, організовувати взаємоузгодження діяльності представницьких, виборних та виконавчих органів управління акціонерними товариствами; знати основні принципи функціонування сучасних туристичних дестинацій у вітчизняній туристичній галузі, логістичні підходи до управління туристичними дестинаціями та механізми оптимізації розвитку дестинацій на основі кластеризації туризму.

3.5. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1-2	Тема 1. Становлення та функціонування ринкової економіки. Поняття про РГК. Фактори і стратегія ринкової трансформації РГК. Тема 1.1. Ринкові структури: їх суть та значення	2	2	6
3	Тема 2. Ринок капіталу	2	1	6
4-5	Тема 3. Корпоративні структури їх типи та особливості створення.	2	2	4
6-7	Тема 3.1 Поняття про регіональний менеджмент. Теоретичні основи регіонального менеджменту.	5		5

	Визначення рівня економічного розвитку регіону.			
8-9	Тема 4. Сучасний стан українського фондового ринку. Цілі та завдання.	2	2	6
	Тема 4.1 Фінансовий аналіз компанії (міжнародний стандарт). Фінансові аспекти злиття і поглинання компаній.			6
	Тема 4.2 Оцінка компанії з позиції власників та позикодавців.			6
	Тема 4.3 Механізми злиття та поглинання компаній. Фінансовий аналіз вигащів і втрат від об'єднання компаній.			6
10-11	Тема 5. Фінансово - кредитні посередники та їх роль у стимулюванні інноваційно-інвестиційної активності в трансформації економіки. Тема 5.1 Спільні підприємства. Практика створення спільних підприємств в Україні. Тема 5.2 Корпорації та фінансово – промислові групи. Перспективи їх створення в Україні. Тема 5.3 Стратегічні індустріальні кластери.	2	2	12
12	Тема 6. Логістика та її системний підхід. Тема 6.1. Методи калькуляції повних витрат на виробництво продукції, способи визначення точки беззбитковості діяльності підприємства.	2	2	6
13	Тема 7. Фактори і стратегія ринкової трансформації регіонального економічного комплексу. Тема 7.1 Інвестиційний менеджмент і ринкова економіка. Тема 7.2 . Оцінка та управління операційною діяльністю комерційних підприємств.	2	1	9
14-15	Тема 8. Агропромисловий кластер: мета та завдання. Тема 8.1 Світова практика економічного обґрунтування реструктуризації підприємств. Тема 8. 2 Практика обґрунтування пропозицій щодо стратегічної реструктуризації підприємств регіону. Тема 8.3 Реструктуризація і санація підприємств. Процес і процедура реструктуризації.	2	2	18

	Тема 8.4 Практика розробки стратегії реструктуризації підприємств регіону. Тема 8.5 Структура бізнес – плану інвестиційного проекту.			
	Разом	16	14	90

4. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Графік самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	60	щотижнево	Усне та письмове (тестове) опитування
2	Підготовка рефератів	15	2 рази в семестр	Усний захист
3	Виконання індивідуальних завдань	15	4 рази в семестр	Усне опитування
	Разом	90	-	-

5. Список основної та додаткової літератури

Основна література

1. Заболотний Г.М., Захарченко В.І., Ступницький А.М. Ринкова трансформація економіки регіону: підручник / Г.М. Заболотний, В.І. Захарченко, А.М. Ступницький .; Вінницький національний аграрний університет . – Вінниця: ТОВ “ Консоль”, 2012.-536с.
2. Заболотний Г.М., Дідик О.М., Захарченко В.І., Ступницький А.М. Ринкова трансформація господарства регіону (кластерний підхід): Навчальний посібник //Рекомендовано МОН України, допущений Мінагрополітики України. – Вінниця: Діло,2006. – 395 с.
3. Заболотний Г.М., Ступницький А.М. Стратегічні індустріальні кластери і конкурентоспроможність компаній (підприємств) на світовому ринку: Посібник //Рекомендовано Міністерством агрополітики України. – Вінниця: ВКП „Нілан ЛТД”,2004. – 192 с.
4. Заболотний Г.М., Коровій В.В., Мартинюк П.С., Ступницький А.М. Стратегічна реструктуризація підприємств: Посібник для менеджерів підприємств. – Вінниця: Книга-Вега, 2003. – 304 с.
5. Заболотний Г.М., Коровій В.В., Мартинюк П.С., Ступницький А.М.Методичні рекомендації для виконання техніко-економічного аналізу стану виробництв з пропозиціями шляхів подолання кризових фінансово-виробничих явищ (реструктуризація виробництв) // Рекомендовано головним управлінням економіки Вінницької облдержадміністрації – Вінниця: Книга-Вега, 2003. – 192 с.

Додаткова література

1. Барановський О.І. (2016). Сутність і чинники фінансової безпеки фондового ринку. Фінанси України. №1. С. 20 – 38.
2. Баула О.В., Никитюк Т.Л. (2015). Перспективи інтеграції вітчизняного ринку цінних паперів у світовий фондовий ринок. Економічний форум. №2.

3. Бутко М. П, Задорожна С.М. (2007). Інституційні складові використання людського потенціалу в трансформаційний період України. Регіональна економіка. № 2. С. 33-41.
4. Бутко М.П. (2004). Передумови трансформації та механізми регулювання регіональних економік. Економіка і прогнозування. № 2. С. 9-21
5. Гарбар Ж.В. (2014). Аналіз сучасного стану ринку державних цінних паперів в Україні. Економічний аналіз. №1. Т.18. С. 136 – 146.
6. Мазур В.А., Герасименко Ю.В. (2018). Формування інтегрованої соціально-відповідальної системи менеджменту в контексті сталого розвитку аграрних підприємств. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. № 7. С. 7-22.
7. Германюк Н.В. (2017). Інноваційний розвиток та управління в аграрному секторі України. Східна Європа: економіка, бізнес та управління 2017. №4(09). – Режим доступу до ресурсу: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/9-2017-ukr>
8. Гончарук Т.В. (2017). Зарубіжний досвід розвитку підприємницьких структур та можливості його використання в Україні. Електронний ресурс] Ефективна економіка. № 9.
9. Григораш Т.Ф. Проценко К.В., Стовбун А.О. (2017). Ефективність функціонування фондового ринку в Україні. Молодий вчений. №3 (43). С. 618 – 621.
10. Житар М.О. (2016). Фондовий ринок та механізм його регулювання в умовах економічного розвитку країни. Економіка та право. №2 (44).
11. Захарченко В.І. (2003). Економічний аналіз процесів ринкової трансформації регіональних промислових комплексів. Формування ринкових відносин в Україні. № 3. С. 49-55
12. Коваленко Ю.М., Воробей Г.М. (2015). Функціонування фондового ринку України в сучасних умовах. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. №1. С. 122-133.
13. Ісхакова О.М., Проценко К.В., Стовбун А.О. (2016). Стан та перспективи розвитку фондового ринку в Україні. Молодий вчений. № 12 (39). С. 752 – 756.
14. Калетнік Г.М., Мазур А.Г., Кубай О.Г. (2009). Розвиток організаційно-функціональних структур управління в регіональних економічних системах Монографія. – Вінниця: Вінницька газета, 188с.
15. Кицюк І.В. (2016). Розвиток фондового ринку України в контексті євро інтеграційних процесів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. №6 (1). С. 155-158.
16. Кутузова М.М. (2016). Фондовий ринок України в умовах нестабільності світового фінансового середовища. Молодий вчений. №3 (30). С. 115 – 118.
17. Ларіонова К.Л. (2016). Концептуальні основи дефініцій «реструктуризація» підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. №4. Т. 2. С. – 153-157.
18. Логоша Р.В. (2017). Теорії державного регулювання економіки в контексті сучасної моделі ринку. Information economy: knowledge, competition and increase: collective monograph. С.Е.І.М., Valencia, Venezuela. 108

р., Р . 30-39;

19. Логоша Р.В., Подвальная О.Г. (2017). Тенденции и перспективы развития внешнеэкономической деятельности продукцией АПК Украины в условиях глобализации. *East European Scientific Journal* 2 (18), Warsaw, Poland. P. 95-101
20. Луцяк В.В. (2016). Конкуентоспроможність малого виробничого підприємства. Галузеві особливості конкурентоспроможності в умовах глобалізації: за ред. О.В. Захарченка, М.А. Зайця, В.С. Ніценка. Одеський національний політехнічний університет. Одеса: ВМВ, 2016. 572 с.
21. Мазур К.В. (2015). Особливості інтеграційних процесів в АПК: теоретичний аспект. Трансформаційна динаміка розвитку агропромислового виробництва. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. Редколегія: Калетнік Г.М., Мазур А.Г. та інші. Вінниця: ВНАУ, С.124-127
22. Мазур К.В. (2018). Стан та тенденції розвитку малих форм господарювання в аграрному виробництві у розвинених країнах світу. Електронне видання «Ефективна економіка». №10. Режим доступу: <http://economy.nauka.com.ua>
23. Маниліч М.І. (2015). Регіональний господарський комплекс: Стратегія відтворення. Науковий вісник НЛТУ України. Вип. 25.7. С. 136 – 139.
24. Мошак О.В., Домище-Медяник А.М. (2017). Модель регіонального менеджменту розвитку аграрної сфери. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. 1 (49). Т. 2. С. 95-98.
25. Перерва П. Г. Кобелева Т. О., Товажнянський В. Л.(2015). Попередження кризових явищ на підприємстві засобами санації та реструктуризації. Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ": зб. наук. пр. Темат. вип.: Технічний прогрес та ефективність виробництва. Харків: НТУ "ХПІ". № 60 (1169). С. 78-81.
26. Перерва П.Г., Кобелева Т.О., Товажнянський В.Л. (2015). Банкрутство, санація та реструктуризація підприємства як економічні категорії антикризового управління. Вісник НТУ «ХПІ». №59 (1168). С. 148-152.
27. Пучко І.В. (2015). Тенденції та пріоритети розвитку злиттів і поглинань в умовах інституційних трансформацій. Глобальні та національні проблеми економіки. Вип. 3. – С. 769-773.
28. Руда О.Л., Островська О.В. (2016). Санація і банкрутство підприємства в Україні. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики №1. С. 30-40.
29. Руда О.Л. (2015). Функціонування фондового ринку України, проблеми та перспективи розвитку Глобальні та національні проблеми економіки. Вип. 6. – С. 794-798.

30. Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами практичних та семінарських занять – 50 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін. та письмовий контроль: контрольна робота в письмовій формі, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.); рубіжний контроль (контрольна робота у письмовій формі) – 20 балів; підсумковий

контроль, (іспит в усній або тестовій формі) – 30 балів. Разом: 100 балів. Якщо студент протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він до іспиту не допускається. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання студентом підсумкової контрольної роботи.

31. Політика навчальної дисципліни

Активна участь студентів на практичному занятті під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність студентів в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення студентів до науково-дослідної роботи.